

B. OPLEIDING TOT DEN DIENST DES WOORDS.

Rapport inzake de opleiding van aanstaande Dienaren des Woords.

Voorstellen van de Curatoren der Theol. School.

De Provinciale Syn. van Groningen heeft inzake het voorstel der Curatoren de volgende voorstellen:

a. De artikelen worden in overeenstemming gebracht met de titels der reglementen (gymnasium, gymnasiale opleiding, Theol. School, Theol. opleiding) zooals Art. 1 van het reglement voor de gymnasiale opleiding aldus luidt: »De Geref. kerken onderhouden een Theologische School met een gymnasiale opleiding ten dienste van hen, die tot den Dienst des Woords wenschen toegelaten te worden.»

b. Art. 5 en 8 van het reglement voor de gymnasiale opleiding aan de Theol. School worden in overeenstemming gebracht met Art. 6 en 9 van het reglement voor de Theol. opleiding.

c. Art. 14 van het reglement voor de gymnasiale opleiding wordt geschrapt, als zijnde in strijd met Art. 1.

d. Art. 11 van het reglement voor de Theol. opleiding wordt aldus gewijzigd: »Het college van Hoogleraren heeft krachtens een opdracht van de Geref. kerken het recht van exameneeren in de theologie en tot verleen van den graad van candidaat tot het praeparatoir examen onder toezicht van Deputaten al hoe met het recht van veto.»

e. De Generale Synode heeft hare goedkeuring aan het rapport inzake de opleiding van aanstaande Dienaren des Woords, in zover het niet in strijd is met het voorstel der Curatoren, zooals het door de Provinciale Synode gewijzigd is — behoudens volgende veranderingen:

a. I letter G. pag. 15 wordt gelezen: »Voortaan zal het praeparatoir examen worden afgenomen door de Classis, bijgestaan door Provinciale Deputaten.»

b. I letter H. pag. 24 wordt gelezen: »Eene ondervraging omtrent het persoonlijk geloof in den Heere Jezus en de roeping tot het ambt ga aan het praeparatoir examen vooraf.»

c. De Provinciale Synode van Friesland bericht, dat door haar in zake het Curatoren-voorstel en het rapport in zake de opleiding de volgende adviezen zijn uitgebracht:

a. De Provinciale Synode acht de aanneming van het Curatoren-voorstel wenschelijk.

b. De Prov. Synode acht wenschelijk, dat de examinatie, zoo wel praeparatoir als peremptoir, door de Classis geschiedt, en dat op dit oogenblik het rapport in zake de opleiding worde ter zijde gelegd.

c. De Provinciale Synode van Drenthe bevestigd hare instemming met het voorstel der Curatoren betreffende de reorganisatie der School, met dien verstande, dat in het reglement, regende de literarische opleiding, de woorden »Gymnasium» en »Gymnasium» gemiddelen worden en dat Art. 14 van het reglement zoo gereedgemaakt worde, dat het duidelijk blijkt, dat de toelating van jongelingen, die niet tot den dienst des Woords willen opgeleid worden, slechts bij uitzondering plaats vinde.

In zake de examinatie stelt de Prov. Synode van Drenthe voor, dat de Gen. Synode eene regeling make, waardoor het praeparatoir examen Classicaal worde en dat de Classis bijgestaan worde door deputaten der Generale Synode.

d. De Provinciale Synode van Overijssel spreekt als haar oordeel uit, dat het praeparatoir examen voortaan bij de Classis zij.

e. De Provinciale Synode van Gelderland, gelezen de voorstellen uit de verschillende Classen, zaken betreffende, die in de rapporten der Deput. Syn. Gen. — zomede in het Curatoren-voorstel aan de Kerkeraden verzoeken, behandeld zijn — heeft besloten over deze verschillende voorstellen thans geene resolutie te nemen, maar de behandeling van de voorstellen der genoemde rapporten aan de vrijheid der e. k. Gen. Syn. over te laten.

f. De Provinciale Synode van Utrecht, betreffende, dat de tweedeling in de opleiding voortaan bestendigd blijft, spreekt haar instemming uit met het Curatoren-voorstel, wat aangaat de Theol. School, en hoopt, dat de Gen. Synode (dit voorstel) aanneme en dat voortu uit het rapport der Deputaten worde aangenomen de Nota der 2 Deputaten FRANKEN en FERNOUT inzake de examinatie.

g. De Provinciale Synode van Noord-Holland, zich niet gescrepen achtende een gevoelen uit te spreken over de rapporten, is van oordeel:

a. dat de nadere regeling der opleiding, niet dan voor zover noodig, nogmaals drie jaren mag worden uitgesteld;

b. dat de literarische en Theologische studien aan de Theol. school alsoo behooren gescheiden te worden, dat ze meer zelfstandig naast elkander komen te staan;

c. dat examina praeparatoir en peremptoir van alle candidaten in de Theologie door de kerken zelve, in Classis vergaderd, behooren te worden afgenomen.

d. De Provinciale Synode van Zeeland stelt voor: Bij de behandeling dezer voorstellen hebbe het rapport zoo veel mogelijk de prioriteit als voortvloeiende uit een rechtstreeks mandaat der Synode en als zijnde meer omvattend.

e. Welke regelingen er te maken zijn tot meerdere gelijkmaking van studie en examinatie.

f. De Provinciale Synode adviseert tot aanneming van het door Deputaten voorgestelde, onder voorbehoud dat op bl. 7, regel 3 van boven, worden bijgevoegd de woorden »zoo veel mogelijk»;

g. dat overal, waar in de conclusie het woord *belangen* wordt gebezigd, dit door een zachtere uitdrukking, die meer het wenschelijke te kennen geeft, worde vervangen;

h. dat, wat betreft het examen praeparatoir de regeling blijve, gelijk die te Kampen tot hietoe heeft bestaan, terwijl de Synode de regeling voor de candidaten der V. Univ. laat aan de prudentie der Gen. Synode;

i. dat op bl. 23 onderaan inzake de daar bedoelde ondervraging worde gelezen: »omrent het persoonlijk geloof en de roeping om zich af te zonderen het ambt.»

j. Voorts wenscht de Prov. Syn., dat bij de gelijkmaking der studie-vakken niet in ieder geval en altijd wederzijds bijgevoegd worde, wat aan de andere opleiding ontbreekt, maar dat ook nu en dan, ten einde, dat men de studie niet al te hoog opvoere, iets worde afgegaan.

k. Noodige voorziening en behoeften en wijziging van bestaande regelingen der Theol. School.

De Gen. Syn. stelle in plaats van Art. 14 in het reglement voor het gymnasium (concept v. Curatoren) een nieuw artikel, luidende:

»Allen, aan leerlingen, die niet met ons op hun jeugdigen leeftijd 17½ niet kunnen verklaren, of zij tot den Dienst des Woords wenschen te worden opgeleid, kan door de Commissie van Toezicht ook toegang tot het gymnasium worden verleend.»

In het Reglement voor de Theol. opleiding late de Generale Synode artikel 11 vervallen.

In het Rapport inzake opleiding bl. 25 onderaan. 4. (Ondertekeningsformulier) blijve »Provinciale Synode», opdat een eventueel appel kunne plaats hebben.

Vooris adviseert de Prov. Syn. tot aanneming van het nieuw gereedgemaakt Art. 13 bl. 27 D. Terwijl eindelijk de gelijkmaking van het in het Rapport voorgestelde met het Concept der Curatoren, voor zover mogelijk en noodig, aan de prudentie der Generale Synode worde gecommandeerd.

7. Op welken voet nauwer verband tusschen de kerken en de Vrije Universiteit, inzonderheid hare Theol. faculteit kan tot stand komen.

De Prov. Syn. acht een nauwer verband tusschen de kerken en de Vrije Universiteit in haar geheel, hoewel nu waarschijnlijk niet te verkrijgen, in het vervolg wenschelijk, terwijl zij zich vinden kan in het Concept-Contract, rakende het verband tusschen de Kerken en de Theol. faculteit.

Nog spreekt de Synode de noodzakelijkheid uit, dat bij het geven van prelocoont aan de studenten gelijke voorrechten aan beide inrichtingen worden toegekend.

Schrijven van den kerkeraad der Geref. kerk van Leiden A inzake het rapport Opleiding en het voorstel der Curatoren.

C. LITURGIE.

De Provinciale Synode van Zuid-Holland stelt voor:

a. De Generale Synode doe een authentiek tekst van de Formulieren van Eenheid en de Liturgie haazigen.

b. De Classis Haarlem spreekte de wenschelijkheid uit, dat er bij het do van openbare belijdenis eenstemmigheid zij en wende zich tot verkrijging daarvan tot de Provinciale Synode met het voorstel door haar ter Generale Synode te brengen, dat door deze eenige vragen worden opgesteld of bestaande aangewezen, om in alle Kerken, bij het doen van openbare belijdenis te kunnen worden gebruikt.

c. De Prov. Synode van Noord-Holland besluit deze vraag naar de Generale Synode door te zenden, doch zonder met den daarin uitgesproken wensch instemming te betuigen.

D. KERKENORDE.

De Provinciale Synode van Groningen vraagt aan de Gener. Synode of de Postata in de Geref. kerken evenzeer geldt als de Kerkenorde zelve.

e. De Provinciale Synode van Drenthe stelt voor te besluiten, dat voortaan weder geleefd worde naar Art. 46 D. K. O. inzake particuliere Synoden.

f. De Provinciale Synode van Noord-Brabant en Limburg stelt voor:

De Gener. Synode geve zoodanigen vorm aan art. 55 D. K. O., dat het beginsel in dat art. uitgesproken tot zijn recht komt.

g. De Provinciale Synode van Zeeland stelt voor:

De Generale Synode make de naleving van Art. 55 D. K. O., naar een geest, mogelijk door de benoeming van Deputaten tot onderzocht van boeken, die hun mochten worden aangeboden en tot het geven van een teeken hunner goedkeuring aan de door hen gewaarborgde, zoodat al wie het begeert, hierin een leidraad hebbe voor de leerstof zijner kinderen.

h. De Provinciale Synode van Noord-Brabant en Limburg, stelt voor: De Gen. Synode brenge zoodanige wijziging in art. 47 D. K. O., dat in iedere Provincie, waarin geen vier of meer Classen zijn om een Part. Synode te vormen, door iedere Classis drie Bedienden des Woords en drie onderlingen afgevaardigd mogen worden.

i. De Gen. Synode geve zoodanige bepaling van Art. 19 D. K. O., dat hierdoor de gelden, volgens dit Artikel verzameld, ook voor de opleiding van Zondelingen beschikbaar blijken.

j. Verzoek van de leden der Geref. kerk van N. Loosdrecht om uitbreiding van Art. 22 D. K. O.

E. VERZOEK BENOEEMING DEPUTATEN.

De Provinciale Synode van Zuid-Holland stelt voor:

a. De Generale Synode houde bij het benoemen van deputaten zoo veel mogelijk rekening met het belang der plaatselijke kerken in die voege, dat, indien mogelijk, niet meer dan één deputatie opgedragen worde aan denzelfden persoon.

F. OPZICHT, TUCHT EN GESCHILLEN.

Rapport in zake tucht over doopelingen.

De Provinciale Synode van Gelderland stelt voor:

a. De Generale Synode beslute, dat bij vertrek van leden (belijdend, zoo wel als Doopleden) eener Geref. kerk, door den kerkeraad die tot dusverre het opzicht oefende, ten spoedigste bevestiging van verhuizing, zoo mogelijk met opgave van het juiste adres gezonden worde aan den kerkeraad, onder wiens ressort zij komen te wonen.

b. Protest van den kerkeraad der Geref. kerk van Beilum II tegen een besluit der Prov. Synode van Groningen.

c. De Provinciale Synode van Friesland bericht, dat naar hare gemeind is, tegen hare besluiten en handelingen op de Gen. Syn. zal worden geprotesteerd door Mev. Jitske Gerbenema van Opperhuizen, door broeder H. Huisman van Sneek en door de Geref. kerk van Woudsend.

d. Bezwaaarschrift van Jitske Gerbenema van Opperhuizen.

e. Bezwaaarschrift van H. Huisman te Saack.

f. Bezwaaarschrift van den kerkeraad der Geref. kerk van Woudsend.

g. De Provinciale Synode van Drenthe verzoekt de Gen. Synode uit te spreken, hoe te handelen met personen, die naar Art. 37 D. K. onder kerkelijke vermaning gesteld, zich intusschen door opzegging van het lidmaatschap aan de gemeenschap der Geref. kerk onttrekken. Is niet het oog op de verhouding onzer kerken tot den Staat voortzetting der censuur op zoodanige personen mogelijk en in kerkelijken zin wenschelijk en noodzakelijk?

h. De Provinciale Synode van Overijssel vraagt:

Wat heeft de kerkeraad te doen met leden der gemeente, die zich niet met udrunkelijke verklaring afscheiden, noch dit zelfs willen, maar die toch ondanks alle vermaning zich aan alle samenkomsten der gemeente onttrekken en elders gaan kerken.

Protest van de Classis Deventer tegen eene provinciale uitspraak van de Provinciale Synode van Overijssel.

Bezwaaarschrift van de Geref. kerk te Hardenberg tegen besluiten van haren Classis Onnen en der Prov. Synode, niet bijlagen.

Bezwaaarschrift van den kerkeraad der Geref. kerk van Rinschede A tegen een besluit der Prov. Synode met bijlage en brief van den kerkeraad der Geref. kerk B, aldus:

Bezwaaarschrift van Dr. J. Steinhart van Nunspeet tegen een besluit der Prov. Synode van Gelderland inzake voorgestelde wijzigingen van Art. 22, 27 en 35 D. K. O. en van den

kerkeraad te Varsseveld inzake Hoofdst. 1 Art. 3 van de bepalingen der Gen. Synode van 1892, welke voorstellen tot wijziging niet zijn overgenomen door de Classis Zutphen of de Prof. Synode van Gelderland tot doorzending.

Bezwaaarschrift van P. F. Dekker te Rhooen.

Bezwaaarschrift van de Wed. J. Donkers van 's-Gravenhage.

Bezwaaarschrift van een lid uit de kerk van Siemwijk tegen een beslissing van de Part. Synode van N.-Brabant.

G. DIACONATE.

Rapport van Deputaten benoemd voor de opleiding van een verhuizing in zake den dienst van het Diakenchap.

(Wordt vervolgd.)

Voor Kinderen.

EEN LEVENSGESCHIEDENIS (7)

»Voor wij er over besluiten, of de door u genoemde getuigen, die hier nog leven, door ons zullen gehoord worden», aldus nam nu de Burgemeester het woord, »om ik u willen vragen, welk deel ge elganzig beoogt. Wilt gij ons ontvrouwen maken jegens onzen tegenwoordigen koning (Rudolf)? Wilt gij den bloedigen strijd herinneren, dien hij om de kroon heeft moeten voeren; den strijd, die ons vaderland in 1813 nameloos ellende gestort heeft? Welk is eigenlijk uw oogmerk?»

»Het zij verre van mij», riep de grijsaard levendig uit, »dat ik u of iemand anders tot afval van uw tegenwoordigen koning zou willen bewegen. Ja, indien ik een zoon of een kleinzoon had, dien men van den troon beroofd had, dan zou het mijn plicht zijn den overweldiger te verjagen. En bij God, zoo oud als ik ben, het zou mij nog wel gelukken! De naam »Frederik» heeft nog een goeden klank onder de Duitschers, en mijn overwinning zwaaert mij ook thans niet in den steek laten. Doch ik ben zonder erigenamen. Wat zou het baten indien ik heden een troon beklom, dien ik wellicht morgen zou moeten verlaten, en die dan toch aan een vreemde vervallen zou? Neen, Rudolph van Habzburg mag den troon behouden, dien hij thans bezit. Ik wil hem niet verdringen, en niemand trouw jegens hem aan het wankelen brengen. Maar zou een vader, die vele jaren in den vreemde heeft verkeerd en wiens kinderen tijdens zijn afwezigheid reeds zelf een gezin gewonnen hebben, zich aan hen niet bekennd maken, wanneer hij eindelijk terugkeert? Zouden zij behoeven te vrezen, dat hij hen uit huis en hof verdrijven wilde? Zou hij tot hen niet mogen zeggen: neemt mij op zoo lang ik leef, opdat ik mij over uw geluk kon en wille moge verheugen. Beschouw mij als zulk een vader, die er zich over verblijft, dat hij zijn kinderen terugzien en hun stem weder vernemen mag.»

Bij deze woorden zwag de grijsaard en zette zich op zijn zetje neder. Hij had kunnen opmerken, dat zijn toespraak haar indruk op de aanwezigen niet gemist had. Een goedkeurend gemompel ging door de zaal, en menigen, die den vreemdeling eerst met wantrouwen had aangezien, liet thans zijn blik met deelneming op den voorgewenden keizer rusten.

»No nam de Burgemeester weder het woord. »Vrienden! — zoo sprak hij, »wij moeten nu een beslissing komen. Het verhaal van den vreemdeling heft gij gehoord en ook vernomen, welke plannen hij voor de toekomst heeft. Behaagt het u thans, dat wij de getuigen, die hij genoemd heeft, en die zich in deze stad moeten bevinden, zullen hooren?»

»Toen stond Philip Quattermaat op en sprak: »Ik meen, dat de billijkheid van ons eisch, dat wij deze getuigen hooren.»

»Is dit uw aller meening en wil?» vroeg de Burgemeester.

Een eenstemmig »ja» klonk hem tegen. De Burgemeester gaf den stadsschrijver bevel, Egbert binnen te roepen. Toen deze binnenkwam, maakte hij een lichte buiging voor de raadsheren, trad vervolgens op den grijsaard toe, boog zich diep voor hem en knielde hem de hand.

»Egbert!», aldus sprak de Burgemeester hem thans aan, »wij kennen u als een eerlijk en waarheidslievend mensch. Zeg ons, of deze man hier aan mijn zijde keizer Frederik is, ik bezweer u echter, dat ge de zuivere waarheid zegt. Van uw getuigenis hangt veel af. Zou het blijken, dat ge ons voorlicht, dan zouden wij u het verblijf in de stad moeten ontfangen, en ge zoudt zonder dak en eerloos uw woonplaats moeten verlaten.»

»Bij mijn leven!», antwoordde Egbert, de hand bevestigend op de borst leggend, — »ik zou gaarne de stad verlaten en met mijn heer verbanning en smaad lijden. Zoo waar helpe mij God in mijn laatste oogenblikken, deze grijsaard is keizer Frederik! Ik herken hem en bevestig mij niet. Want hij heeft mij alles kunnen verhalen, wat ik eenmaal in het leger des keizers heb verricht, hetgeen behalve ik, alleen de keizer weten kan. Ook mijn naam kende hij, zoodra hij mij zag. Hoe zou dat mogelijk zijn, indien hij niet was, waarvoor hij zich uitgeeft?»

»Verhaal ons», sprak de Burgemeester, »wat hij u uit uw verleden heeft kunnen mededeelen.»

»Toen ik gisteren hoorde», aldus begon Egbert, »dat keizer Frederik niet dood was, maar nog leefde en zelfs in onze stad gekomen was, wilde ik het niet gelooven. Ik was immers zelf met het Duitsche leger in Italië geweest, toen bericht werd, dat de keizer in Palermo gestorven was. Ik kon dat niet gelooven, dat hij nog zou leven. Daarom ging ik gisteren naar de verblijfsplaats des keizers, ten einde hem te zien. Want indien iemand hem kent, dan ben ik het. Nauwelijks was ik op het vertrek des keizers binnengegreden, toen hij op mij toeliep en mij bij mijn naam noemde. Hij wist mij ook te zeggen, waar ik deze keten, die ik om den hals draag, vergaard heb, en kende zelfs Geiseler, die in deze stad woonde en zeker voor weinigen uwer, edele heeren, een vreemdeling is. De vreemdeling kende niet alleen zijn naam, maar was ook in staat zijne gestalte te beschrijven, zoodat ik zelf gansch verbaasd was, want ik bepeurde, dat ik mijn ouden wapenbroeder, dien ik elken dag zie, nauwelijks beter kon kennen. Hoe moet ik dat alles verklaren, indien niet daardoor, dat de vreemdeling werkelijk de keizer is. Daarbij komt nog de verrassende overeenkomst tusschen zijn persoon en allen des keizers. Ongetuigd zij ik allen, die den keizer van aangezicht tot aangezicht gezien heb, en ik weet dat dit van velen uwer kan gezegd worden, of deze vreemdeling niet in levenden lijve de keizer is. Wat mij aangast, ik ben er zoo zeker van, dat ik er mijn leven voor zou willen geven.»

»Toen stond Egbert op en sprak: »Ik meen, dat de billijkheid van ons eisch, dat wij deze getuigen hooren.»

»Is dit uw aller meening en wil?» vroeg de Burgemeester.

Een eenstemmig »ja» klonk hem tegen. De Burgemeester gaf den stadsschrijver bevel, Egbert binnen te roepen. Toen deze binnenkwam, maakte hij een lichte buiging voor de raadsheren, trad vervolgens op den grijsaard toe, boog zich diep voor hem en knielde hem de hand.

»Egbert!», aldus sprak de Burgemeester hem thans aan, »wij kennen u als een eerlijk en waarheidslievend mensch. Zeg ons, of deze man hier aan mijn zijde keizer Frederik is, ik bezweer u echter, dat ge de zuivere waarheid zegt. Van uw getuigenis hangt veel af. Zou het blijken, dat ge ons voorlicht, dan zouden wij u het verblijf in de stad moeten ontfangen, en ge zoudt zonder dak en eerloos uw woonplaats moeten verlaten.»

»Bij mijn leven!», antwoordde Egbert, de hand bevestigend op de borst leggend, — »ik zou gaarne de stad verlaten en met mijn heer verbanning en smaad lijden. Zoo waar helpe mij God in mijn laatste oogenblikken, deze grijsaard is keizer Frederik! Ik herken hem en bevestig mij niet. Want hij heeft mij alles kunnen verhalen, wat ik eenmaal in het leger des keizers heb verricht, hetgeen behalve ik, alleen de keizer weten kan. Ook mijn naam kende hij, zoodra hij mij zag. Hoe zou dat mogelijk zijn, indien hij niet was, waarvoor hij zich uitgeeft?»

»Verhaal ons», sprak de Burgemeester, »wat hij u uit uw verleden heeft kunnen mededeelen.»

»Toen ik gisteren hoorde», aldus begon Egbert, »dat keizer Frederik niet dood was, maar nog leefde en zelfs in onze stad gekomen was, wilde ik het niet gelooven. Ik was immers zelf met het Duitsche leger in Italië geweest, toen bericht werd, dat de keizer in Palermo gestorven was. Ik kon dat niet gelooven, dat hij nog zou leven. Daarom ging ik gisteren naar de verblijfsplaats des keizers, ten einde hem te zien. Want indien iemand hem kent, dan ben ik het. Nauwelijks was ik op het vertrek des keizers binnengegreden, toen hij op mij toeliep en mij bij mijn naam noemde. Hij wist mij ook te zeggen, waar ik deze keten, die ik om den hals draag, vergaard heb, en kende zelfs Geiseler, die in deze stad woonde en zeker voor weinigen uwer, edele heeren, een vreemdeling is. De vreemdeling kende niet alleen zijn naam, maar was ook in staat zijne gestalte te beschrijven, zoodat ik zelf gansch verbaasd was, want ik bepeurde, dat ik mijn ouden wapenbroeder, dien ik elken dag zie, nauwelijks beter kon kennen. Hoe moet ik dat alles verklaren, indien niet daardoor, dat de vreemdeling werkelijk de keizer is. Daarbij komt nog de verrassende overeenkomst tusschen zijn persoon en allen des keizers. Ongetuigd zij ik allen, die den keizer van aangezicht tot aangezicht gezien heb, en ik weet dat dit van velen uwer kan gezegd worden, of deze vreemdeling niet in levenden lijve de keizer is. Wat mij aangast, ik ben er zoo zeker van, dat ik er mijn leven voor zou willen geven.»

»Toen stond Egbert op en sprak: »Ik meen, dat de billijkheid van ons eisch, dat wij deze getuigen hooren.»

»Is dit uw aller meening en wil?» vroeg de Burgemeester.

EEN NADERE TOELICHTING.

In de *Herant* van 28 Juni spraken we zeer kort in antwoord op een vraag van het onderscheid tusschen een *roman* en een *novelle*. Een onzer lezers werkt dit onderscheid nader uit. Gaarne plaatsen we, ook in het belang der vraagster, wat hij, de heer D. S. hierover zond:

In beide komt een verhaal voor, de zoogenaamde fabel. In den roman is deze van omvang grooter dan in de novelle; daarom is novelle — kleine roman zoo kwaad niet. Terecht merkt u op, dat de roman eene reeks van feiten bevat, terwijl in de novelle meest één verhaal wordt behandel. In vele romans komen zoogenaamde tuscheverhalen voor (de romans van Cremer zijn daarin vooral rijk). Bij een roman zijn duidelijke onderscheidingen: ontstaan, ontwikkeling, hoogste punt, onkeering, oplossing; bij een novelle vallen wel eens een paar van die elementen samen. Maar het eigenaardige verschil zit in het volgende. In de novelle treedt meest één hoofdpersoon op. Diens handelen en spreken moeten, indien de novelle goed is, in overeenstemming zijn met diens karakter of er uit voortvloeien. Hij treedt op en staat of valt met het karakter, dat hij bezit. In den roman is het anders, vooral in die van Mev. Bosboom-Toussaint. De strijd, die de hoofdpersoon (of de hoofdpersonen) heeft te voeren, de omstandigheden, waarin deze komt, het lijden, dat hij heeft te verduren, hebben invloed op zijn karakter; het wordt er door gevormd, hetzij ten goede, hetzij ten kwade. Zoo hij is bij de oplossing, was hij niet bij het ontstaan.» Dit vinden we niet in de novelle; daarom is zeker een roman groter kunst-product dan de novelle, en vereischt de eerste groter kennis van personen, meer karakterstudie dan de laatste, en is daarom de lectuur van een goede roman zwaarder dan die eener novelle. Het schoone in de roman is ontleding der karakteren voor ernstige lezers. In de novelle het pakkende van het verhaal. Ten slotte nog dit: de roman geeft ook meeningen over toestand op veleer gebied, in de novelle komen die niet voor.

Acht u mijne opmerkingen juist, dan zal de vraagster er zeker ook wel iets van vernemen, anders beschouw u ze maar als opmerkingen die ik bij het lezen maakte en die voor anderen geen waarde hebben.

Hoogachtend,

Een getrouw lezer uwer stukjes in de *Herant*, D. S.

HOOGSTADT.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Knipje (E.), W. W. Smith, cand. te Kampen; — Haam, J. H. Donner Jr. te Nieuwduin; — Hatten, A. Voegel te Dintelord; — Wepel, H. C. Ph. Krohn te Zoutkamp e. a. — Reijnders, E. P. Pinzen te Oostveld. — Bepierker, L. J. van Apeldoorn te Hommerts. — Ter Neuten, J. H. Donner J.H. te Nieuwen.

AANGENOMEN: Heeg, H. C. van den Drink te Rinsmaagert. — Loosdrecht (voor de zitting »Bloemendaal»), G. H. van Kasterl te 's-Gravenhage. — Gerkelklooster, W. Verhoef te Ridderkerk.

BEROEPEN: Anna-Jacobspolder (gen. St. Philipsland), G. L. Gort te Hock van Holland (gen. 's-Gravenhage). — Gouda B en Barendrecht, J. H. Donner te Nieuwduin. — Drieam, H. M. Deltman te Moddergat e. a. — Haaswoude (Z.H.) en Trummarum (F.H.), J. Berends te St.-Annabrochte B. — Oudehoorn, E. C. B. van Herwerden te Brille.

Nederlandse Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Haren, F. Gerns te Badmen e. a. — Eesteld (bij Tiel), D. Cladder te Schommeloord. — Kampen (van Van Anroy) en Gouda, E. J. Las te Bruchem, Kerkwijk en Deltingen. — Kollerveen en St.-Annaland (A. Zinkare), J. de Vries te Brakel (el. Zaltbommel). — Cuijper, C. A. Lingheek te Voorthuizen. — 's-Gravenhage (voce C. J. G. van Hoogenstraeten), J. A. Cramer te Alkmaar. — Fijnand, e. a. D. J. E. Hupkes te Sprang. — Capelle aan den IJssel, J. H. Canning te Leersum. — Opperhuizen en Poppingawier, A. Jelluma te Berlicum (el. Leeuwarden). — Gendringen, J. M. Jekel te Druten.

AANGENOMEN: Hooge-Zwaluwe, C. Plantamm te Doeveren.

BEROEPEN: Asch, A. Grifijn, cand. — Oosterveld, W. Bak, cand. — Capelle aan den IJssel, C. A. de Bruijn te Pijnacker. — Oudenbosch en Hoveen, P. Voor te Kulture. — Streefkerk, J. van der Plasche te Gonderik. — Neerlandbroeke en Eist (bij Amerongen), J. J. Krijns te 's-Graveland en Vrijhoeve-Capelle. — Rheden, J. C. Steenbeek te Weesp. — De Lier (el. 's-Gravenhage), H. G. van Endt te Woerden. — Elzenhoutdijk, J. ten Oever te Hoendekerk. — Hoogelodijk e. a. H. W. van Lindonk te Vourst. — Loon op Zand e. a. J. D. J. Koning te Ter Aa.

Evang. Luth. Kerk.

BEROEPEN: Heusden, Th. Graapre, Moliers te Woerden.

Advertentien.

L. G. WEISZ & Co., Commissarissen in Effecten.

Prinsengracht bij de Prinsensstraat, No. 157, AMSTERDAM.

IS VERSCHENEN:

Iets over Doop en Dooperschen.

Brief aan mijn vriend Timotheus, waarbij ingesloten zijn schriftjes aan den Utrechtschen Kerkeraad, door G. DE LEEUW.

Out-Overlezing van de Geref. Kerk te Utrecht Prijs 30 Cent.

Verrijgbaar bij iederen Boekb. en na ontvangst van het bedrag bij den Uitgever P. DEN BOER, te Utrecht.

P. VAN EIJK.

Firma JOHANNES KRAMER & Co., DAN 15-17, AMSTERDAM.

Kopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS, Wisselen Gouden Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIE en BELEENINGEN. Nemen gelden A DEPOSITO bij p.c.t. onder de prolongatiekoers. Betragen tot en met Duizend Gouden worden op vertoos terugbetaald.

ELECTRISCHE DRUKKERIJ, voorheen J. J. ARND & ZONNEN.

Vrije Universiteit.

In de rechtsgeleerde faculteit werden in de laatste dagen met goed gevolg twee examens afgelegd, en wel door den heer H. A. Bor het doctoraal, en door den heer P. Diekmann het candidaats-examen.

Wegens de krankheid van den hoogleraar Fabius waren deze uitgesteld moeten worden. Door »Heeren goedheid weder opgericht, heeft hij echter zijne werkzaamheden weder kunnen hervatten, alhoewel de krachten nog niet dan langzamerhand zich volkomen herstellen. In elk geval is er rijke dankensloof wegens deren gunstigen afloop. Het had zoo heel anders kunnen zijn.

Moge de Heere den weg der beide geslaagden verder voorspoedig maken, en hen te Zijner tijd verwaardigen een zegen te worden voor land en volk.

W. HOVV.